GAMTOS APSAUGOS ASOCIACIJA „BALTIJOS VILKAS“

Visorių g. 6-72, LT-08300 Vilnius. Tel.: +370 612 11746. El. p. info@vilkai.lt, http://www.vilkai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 300932790

Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius	2012-10-19	Nr.	23
	Į 2012-10-05	Nr.	I-3812-643/2012

DĖL ATSILIEPIMO Į ATSKIRĄJĮ SKUNDĄ

Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas“ siunčia atsiliepimą į LR aplinkos ministerijos 2012-10-04 atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2012-09-27 nutarties dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo administracinėje byloje Nr. I-3812-643/2012.

PRIDEDAMA: atsiliepimas (6 lapai), dviejomis kopijomis (viso 12 lapų).

Tarybos pirmininkas Vaidas Balys

LIETUVOS VYRIAUSIAJAM ADMINISTRACINIAM TEISMUI
Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius

Paduodama per Vilniaus apygardos administracinį teismą
Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius

Pareiškėjas: Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas"
Juridinio asmens kodas: 300932790
Buveinė: Visorių g. 6-72, 08300 Vilnius

Atsakovas: Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
Juridinio asmens kodas: 188602370
Buveinė: Jakšto g. 4/9, 01105 Vilnius

Gamtos apsaugos asociacijos „Baltijos vilkas" atsiliepimas į LR aplinkos ministerijos 2012-10-04 atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2012-09-27 nutarties dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo adm.b. Nr. I-3812-643/2012

2012 m. spalio 19 d.
Vilnius

1. Pareiškėja Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas" (toliau – Pareiškėja), įgyvendindama viešojo intereso gamtos apsaugos klausimu gynimą, padavė skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui, prašydama panaikinti 2012-06-05 LR aplinkos ministro įsakymą Nr. D1-476 dėl vilkų sumedžiojimo per 2012-2013 metų medžioklės sezoną limito patvirtinimo (toliau – Skundžiamas įsakymas) bei paprašė taikyti reikalavimo užtikrinimo priemones.

2. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2012-09-27 nutartimi patenkino Pareiškėjos prašymą ir pritaikė reikalavimo užtikrinimo priemones: laikinai sustabdė 2012-06-05 LR aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-476 galiojimą iki galutinio teismo procesinio sprendimo byloje priėmimo. Teismas konstatavo, kad nesustabdžius Skundžiamo įsakymo galiojimo, panaikinus įsakymą nebebūtų įmanoma atkurti vilko populiacijos dydžio.

3. Pareiškėja gavo 2012-10-05 Vilniaus apygardos administracinio teismo pranešimą, kuriuo buvo informuota, kad Aplinkos ministerija padavė atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012-09-27 nutarties. Pranešimu taip pat nurodyta, kad atsiliepimas į atskirąjį skundą turi būti paduodamas per 14 dienų nuo pranešimo išsiuntimo dienos, taigi terminas sueina 2012-10-19. Atitinkamai šis atsiliepimas paduodamas nepraleidus nustatyto termino.

4. Atskiruoju skundu Aplinkos ministerija nurodo, kad:

(i) Teisinis reguliavimas leidžia vilko populiacijos gausos valdymą medžioklės būdu. Ginčijamo įsakymo tikslas – reguliuoti vilko populiacijos gausą, o nereguliuojant galimas nekontroliuojamas populiacijos padidėjimas, dėl ko vilko grobio populiacijos gali būti sumažintos iki tokio lygio, kad jų išlikimas būtų negarantuojamas;

(ii) Reikalavimo užtikrinimo priemonės neleidžia užtikrinti žmonių saugumo ir sveikatos: (a) vilkai platina pasiutligę, serga trichinelioze, niežais – ligomis kurios pavojingos žmogui; (b) neigiamas poveikis rekreacijai miškuose – didėja tikimybė, kad žmogus ir vilkas susidurs, o susidūrimo pasekmės neprognozuojamos. Todėl teigiama, kad nesubalansuoti viešieji interesai – biologinės įvairovės apsauga ir žmonių saugumas;

(iii) Negalėdami medžioti vilkų, medžiotojai negalės pilnai realizuoti savo teisių medžioti.

5. Pareiškėjos įsitikinimu Aplinkos ministerijos atskirasis skundas nepagrįstas ir atmestinas, o Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartis teisėta, pagrįsta ir paliktina galioti.

Aplinkos ministerija nepaneigė grėsmės, kad nepritaikius reikalavimo užtikrinimo priemonių, būsimas teismo sprendimas taps neįgyvendinamu

6. Pareiškėja visų pirma pabrėžia, kad užtikrinimo priemonių taikymo pagrindas yra grėsmė, kad būsimas teismo sprendimas taps neįgyvendinamu ar bus itin apsunkintas.

7. Pareiškėja savo prašyme buvo nurodžiusi, kad nesustabdžius Skundžiamo įsakymo galiojimo, būsimo teismo sprendimo įvykdymas gali pasidaryti neįmanomas, nes Skundžiamame įsakyme vilkų sumedžiojimo limitas ar jo dalis gali būti nedelsiant išnaudoti dar iki Vilniaus apygardos administraciniam teismui priimant sprendimą dėl Skundžiamo įsakymo teisėtumo. Vilkų medžioklės sezonas pagal Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklių 15.2.6. punktą prasidėjo jau 2012-10-15, tad Skundžiamo įsakymo pagrindu medžiotojai galėtų nerajonuojant medžioklės (neatsižvelgiant į tai, kur vilkų daugiau, kokiuose rajonuose keliama vilkų žala, kur jų populiacija stipresnė, o kur kritinės būklės ir pan.) sumedžioti 50 vilkų visoje Lietuvos teritorijoje[1]. Sumedžiojus vilkus (net ir nepilnai išnaudojus limitą) situacija taptų nebeatstatoma. Tai yra pagrindas užtikrinimo priemonių taikymui. Šį pagrindą konstatavo teismas.

8. Aplinkos ministerija atskiruoju skundu šios aplinkybės neneigė. Taigi, teismo konstatuotas pagrindas ir pačios Aplinkos ministerijos supratimu egzistuoja.

9. Esant grėsmei, kad patenkinus Pareiškėjos skundą, kuris jau yra priimtas nagrinėti Vilniaus apygardos administraciniame teisme, teismo sprendimas nesant reikalavimo užtikrinimo priemonių taptų nebeįgyvendinamu, nėra jokio pagrindo naikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012-09-27 nutartį dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo.

Kiti Aplinkos ministerijos argumentai nepagrįsti, neįrodyti arba nereikšmingi sprendžiant dėl šio reikalavimo užtikrinimo priemonių

10. Argumentai, kuriuos Aplinkos ministerija pateikia savo skunde, neturi reikšmės sprendžiant dėl užtikrinimo priemonių taikymo dėl Skundžiamo įsakymo, be to, yra neįrodyti ar nepagrįsti.

Vilkų populiacijos tariamas nevaldomas augimas nekelia grėsmės

[1] išskyrus saugomas teritorijas (pagal 2012-02-17 LR aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-154 15 p.)

11. Visų pirma, Aplinkos ministerija nurodo, kad teisės aktai suteikia teisę reguliuoti vilkų populiaciją ir remiasi hipotetine grėsme, kad nekontroliuojamai išaugusi vilkų populiacija ženkliai paveiks ar net sunaikins kitų gyvūnų populiacijas. Pareiškėja neginčija teisinio reguliavimo, sudarančio sąlygas reguliuoti vilkų populiaciją. Tačiau vilkų populiacijos reguliavimas šiuo atveju yra atliekamas nesilaikant pačio teisinio reguliavimo, nustatančio vilko populiacijos reguliavimo principus ir taisykles.

12. Aplinkos ministerija nepateikė jokių savo teiginius patvirtinančių dokumentų ar faktų. O viešai prieinama informacija liudija skirtingą situaciją, nei vaizduojama Aplinkos ministerijos atskirajame skunde.

13. Nėra suprantama, kaip apskaityta 250 vilkų populiacija per kelis mėnesius, kol bus išnagrinėtas ginčas (ar metus, iki kito medžioklės sezono), galėtų ženkliai sumažinti ar net sunaikinti savo grobio (briedžių, tauriųjų elnių, stirnų ir t.t.), populiacijas. Pačios Aplinkos ministerijos duomenimis, vilko mitybos pagrindą sudarančių medžiojamųjų gyvūnų – tauriųjų elnių, briedžių, stirnų, šernų ir bebrų – Lietuvoje yra apie 249 000[2], t. y. 1000 kartų daugiau nei vilkų.

14. Tai, kad 250 vilkų negali taip ženkliai paveikti medžiojamųjų gyvūnų populiacijų patvirtina ir pernai metų duomenys. 2011 metų apskaitos duomenimis, Lietuvoje buvo apskaityta 300 vilkų bei apie 253 000 tauriųjų elnių, briedžių, stirnų, šernų ir bebrų[3]. Tuomet Aplinkos ministerija nelaikė, kad tokio dydžio vilkų populiacija turi būti ženkliai sumažinta, kad neigiamai nepaveiktų savo grobio populiacijų, ir 2011-2012 metų medžioklės sezone leido sumedžioti 5 vilkus[4]. Realiai buvo sumedžiota 12 vilkų[5]. Taigi 288 apskaityti vilkai (atėmus sumedžiotus) neturėjo esminės įtakos kitų gyvūnų populiacijoms, tuo labiau tokios, kuri galėtų jas sumažinti iki išnykimo ribos. Atitinkamai nėra suprantama, kuo situacija pasikeitė 2012 metais, kuomet vilkų apskaityta mažiau nei 2011 metais, o kitų gyvūnų populiacijos nėra ženkliai pakitę.

15. Aplinkos ministerija turi visas reikalingas priemones prisitaikyti prie vilkų medžioklės laikino apribojimo, kad nebūtų neigiamai paveiktos vilkų grobio populiacijos (jei iš tiesų mano, kad šioms populiacijoms tokia grėsmė yra), nustatydama tinkamo dydžio limitus ar kitus apribojimus kitų gyvūnų medžioklei, kaip tai numato Medžioklės įstatymo 5.2 punktas. Tokias galimybes patvirtina ir tai, kad 2011-2012 metų medžioklės sezono metu buvo sumedžiota apie 70000 tauriųjų elnių, briedžių stirnų, šernų ir bebrų[6], o tai sudaro 28% nuo 2011 metais apskaityto šių gyvūnų skaičiaus.

16. Pabaigai pažymėtina, kad nesuprantama, kaip minimalus vilkų populiacijos dydis – 250 – gali tuo pat metu būti laikomas tokiu, kuris gresia nevaldomu populiacijos augimu ir todėl būtinai turi būti sumažintas penktadaliu medžioklės būdu. Pagal 2012-02-17 LR aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-154 patvirtintą Vilko populiacijos gausos reguliavimo planą (toliau – Planas) minimalus siektinas vilko populiacijos dydis (kuris nustatomas apskaitomis, vykdomomis valstybiniuose miškuose) yra būtent 250

---

[2] http://www.am.lt/VI/index.php#a/12267
[3] http://www.am.lt/VI/index.php#a/11292
[4] http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=410134&p_query=&p_tr2=2
[5] http://www.am.lt/VI/index.php#a/12266
[6] http://www.am.lt/VI/index.php#a/12266

individų. Pagal šį Planą, nustačius, kad vilkų populiacija yra 250 vilkų, medžioklė rajonuojama, bei privalo būti užtikrinama, kad vilkų populiacija nesumažėtų žemiau 250 vilkų.

17. Atitinkamai, tokie Aplinkos ministerijos teiginiai yra visiškai nepagrįsti.

Visuomenės sveikata ir saugumas yra užtikrinami ir esant pritaikytoms reikalavimo užtikrinimo priemonėms

18. Aplinkos ministerija atskirajame skunde taip pat pateikia jokiais įrodymais neparemtus teiginius, kad vilkai, sirgdami tam tikromis ligomis, gali šiomis ligomis užkrėsti žmones bei nurodo, kad išaugus vilkų populiacijai gali kilti grėsmė žmonių saugumui.

19. Bet kokius probleminius (didelę žalą darančius ar grėsmę žmonių sveikatai bei saugumui keliančius) vilkus Aplinkos ministerija gali leisti sumedžioti ir galiojant Vilniaus apygardos administracinio teismo 2012-09-27 nutartimi pritaikytoms reikalavimo užtikrinimo priemonėms. Įstatymai įtvirtina galimybę bet kokiu metu sunaikinti laukinį žvėrį, kuris yra sergantis ar kitaip keliantis grėsmę žmogui. 2012-07-15 LR aplinkos ministro įsakymo dėl saugomų rūšių naudojimosi aprašo patvirtinimo Nr. D1-622 14 punktas nustato, kad leidimas pašalinti saugomą gyvūną yra duodamas siekiant išvengti didelės žalos ar atsižvelgiant į visuomenės sveikatą ir saugą bei kitas aplinkybes, kurios sukelia tokią būtinybę.

20. Taigi, žmonių sveikatai ir saugai keliantys grėsmę vilkai gali būti medžiojami LR aplinkos ministro 2010-07-15 įsakymo dėl saugomų rūšių naudojimosi aprašo patvirtinimo Nr. D1-622 14.3 punkto pagrindu. Būtent tokiu būdu yra užtikrinama tinkama laukinių gyvūnų ir žmonių santarvė, pilnai apsaugant žmogų nuo laukinių gyvūnų ligų ar kitos galimos žalos.

21. Skundžiamas įsakymas nėra skirtas ligas platinančių ar probleminių vilkų medžioklei. Tai iš viso nėra numatyta skundžiamame įsakyme. Jis priimtas reguliuoti vilkų populiaciją. Taigi, interesas dėl kurio rūpinasi Aplinkos ministerija – visuomenės apsauga nuo ligų – gali būti ir yra užtikrinamas LR aplinkos ministro 2010-07-15 įsakymo dėl saugomų rūšių naudojimosi aprašo patvirtinimo Nr. D1-622 14 punkto pagrindu išduodamais leidimais.

22. Todėl nepagrįsta reikalauti užtikrinimo priemonių panaikinimo, kai jų taikymas netrukdo užtikrinti visuomenės saugą ir sveikatą, kiek tai susiję su laukiniais žvėrimis, o jų netaikymas padarytų galimą būsimą teismo sprendimą neįgyvendinamu.

Medžiotojų interesai prieš viešojo intereso apsaugą

23. Aplinkos ministerija, teigdama, kad medžiotojai dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių negali realizuoti teisės medžioti, nepagrįstai priešpastato mažos visuomenės grupės – medžiotojų – interesus medžioti vilkus[7] prieš bendrojo viešojo intereso – aplinkos – apsaugą. Medžiotojų noras medžioti negali būti pagrindu panaikinti reikalavimo užtikrinimo priemones, nes teismui patvirtinus Skundžiamo įsakymo nepagrįstumą, nebebūtų įmanoma sugrąžinti sumedžiotų vilkų. O teismui

[7] net ne iš viso medžioti, o interesą medžioti būtent vilkus

nusprendus kitaip, LR aplinkos ministras, jei būtų tokia būtinybė, gali nustatyti atitinkamą kito medžioklės sezono limitą. Be to, pažymėtina, kad vilkas Lietuvoje yra saugoma rūšis[8], o jo medžioklė yra leidžiama išimtinai populiacijos reguliavimo tikslais, o ne medžiotojų laisvalaikio interesų tenkinimo tikslais, todėl toks Aplinkos ministerijos argumentas nepagrįstas ir šiuo atžvilgiu. Medžiotojams nekyla ir negali kilti jokie pagrįsti lūkesčiai, kad jie galės kiekvieną medžioklės sezoną medžioti vilkus.

24. Pareiškėja pažymi, Lietuva yra įsipareigojusi išlaikyti tinkamą vilkų populiacijos dydį. Stodama į Europos Sąjungą Lietuva, siekdama sumažinti žalą žemės ūkiui, išsiderėjo išimtį, leidžiančią medžioti vilkus, nurodydama, kad tuo metu Lietuvoje gyveno 550 vilkų, jų skaičius pastaraisiais metais buvo stabilus ir reguliuojama vilkų medžioklė neturės įtakos populiacijos stabilumui[9]. Paskutinėje vilkų apskaitoje suskaičiuota 250 vilkų (pagal Planą tai yra minimalus siektinas vilkų skaičius ir apskaitų metu nustačius tokį skaičių privalo būti imamasi priemonių jam bent jau išlaikyti). Skundžiamu įsakymu nustatytas sumedžiojimo limitas siekia penktadalį šio skaičiaus ir nesustabdžius Skundžiamo įsakymo bus ne tik negrįžtamai pažeistas norminiu aktu įtvirtintas Planas, bet ir Lietuvos tarptautiniai įsipareigojimai aplinkosaugos srityje. Todėl yra būtina taikyti užtikrinimo priemones, siekiant, kad būsimas teismo sprendimas būtų įgyvendinamas ir įsipareigojimai dėl biologinės įvairovės užtikrinami.

Išvados

25. Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, akivaizdu, kad:
    (i) Aplinkos ministerija nepaneigė užtikrinimo priemonių taikymo būtinybės, t.y. neįrodė ir net neįrodinėjo, kad jų nepritaikius, būsimo teismo sprendimo įvykdomumui nekils grėsmės;
    (ii) Nepagrįstai nurodė, kad vilko populiacija nekontroliuojamai padidės ir galimai sunaikins vilko medžiojamų gyvūnų populiacijas, nes esamas vilkų skaičius nėra toks didelis, kad toks scenarijus būtų įmanomas;
    (iii) Nepagrįstai nurodė, kad pritaikius reikalavimo užtikrinimo priemones kyla grėsmė žmonių sveikatai ir saugumui, nes vilkai, jei keltų tokią grėsmę, gali būti pašalinami (sumedžiojami) LR aplinkos ministro 2010-07-15 įsakymo dėl saugomų rūšių naudojimosi aprašo patvirtinimo Nr. D1-622 14.3 punkto pagrindu;
    (iv) Nepagrįstai nurodė, kad neproporcingai kenčia medžiotojų interesai.

26. Dėl šių priežasčių Aplinkos ministerijos atskirasis skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

---

[8] LR saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymo 2 str. 18 d. nustato, kad „*Saugoma rūšis – nykstanti, pažeidžiama, reta arba endeminė gyvūnų, augalų arba grybų rūšis, šio įstatymo nustatyta tvarka įrašyta į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą ir (arba) Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių sąrašus*". Vadovaujantis LR aplinkos ministro 2006-06-27 įsakymu Nr. D1-284 vilkas įtrauktas į „*Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių, kurių ėmimui iš gamtos ir naudojimui gali būti taikomos tvarkymo priemonės, sąrašą*", taigi – yra saugoma rūšis pagal LR saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą.

[9] Prašome žr. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimas Nr. 935 dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo

Skundas pasirašomas įgalioto asmens

Pareiškėjos atstovo Vaido Balio įgaliojimus veikti Pareiškėjos vardu pateikiant skundą dėl Skundžiamo įsakymo panaikinimo patvirtinantys Pareiškėjos įstatai bei Pareiškėjos tarybos sprendimas jau yra byloje, todėl pakartotinai nėra teikiami.

Pareiškėjo prašymai

Remiantis tuo, kas išdėstyta aukščiau, prašome atmesti LR aplinkos ministerijos 2012-10-04 atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2012-09-27 nutarties.

GAA „Baltijos vilkas“ tarybos pirmininkas
Vaidas Balys